ISS Palvelut Oy

Lausunto

20.10.2025

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

-

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

On myönteistä, että arvonlisän jakautuminen ruokaketjussa pyritään tasapainottamaan entistä paremmin. Alkutuotannon elinvoimaisuuden tukeminen on perusteltua, jotta Suomessa voidaan jatkossakin tuottaa vastuullisesti ja laadukkaasti kotimaisia raaka-aineita elintarviketeollisuuden, kuluttajien ja ruokapalveluiden tarpeisiin. Lisäksi on tärkeätä, että työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseen kiinnitetään huomiota arvoketjun kaikissa vaiheissa. Vastuullisuuden ja läpinäkyvyyden vahvistaminen ruokaketjussa on olennaista, ja niiden edistäminen ansaitsee jatkossa erityistä huomiota.

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

On tärkeää, että suomalaisille raaka-aineille ja tuotteille tunnistetaan kasvava vientipotentiaali, mutta samalla niiden arvostusta ja käyttöä kotimaassa tulee vahvistaa. Yritysten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi hankintoja tullaan ohjaamaan vähähiilisiin tuotteisiin ja raaka-aineisiin, joiden hyöty pitää voida todentaa luotettavalla päästölaskennalla. Kansallinen avoin ja ajantasainen kotimaisten raaka-aineiden päästötietokanta on tärkeä elementti tukemaan kotimaisten tuotteiden valintaa ja kilpailukykyä.

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

Alan houkuttelevuuden ja kasvun tukemiseksi tarvitaan enemmän myönteistä näkyvyyttä ja arvostusta koko ruokaketjua kohtaan. Kielteinen julkinen keskustelu, jossa korostetaan alan vähäistä

arvostusta, ei edistä alan vetovoimaa. Erityisesti ravintoloihin ja ruokapalveluihin kohdistuva keskustelu painottuu usein negatiivisiin ilmiöihin, kuten konkurssiaaltoihin tai kouluruoan vähäiseen arvostukseen. Siksi on tärkeää nostaa esiin alan monipuolisia mahdollisuuksia ja tuoda alan myönteiset puolet vahvemmin julkiseen keskusteluun, jotta yhä useampi näkisi ruokaketjun houkuttelevana uravalintana.

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

-

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite lisätä kotimaisten elintarvikkeiden käyttöä ja vahvistaa ymmärrystä ruokajärjestelmästä on kannatettava ja ajankohtainen. Ruokakasvatuksella on tässä erityisen tärkeä rooli, sillä sen avulla voidaan lisätä lasten ja nuorten tietämystä terveellisestä, ravitsemussuositusten mukaisesta ja vastuullisesta ruokatuotannosta. Lisäksi raaka-aineiden päästövaikutuksista tulee käydä nykyistä laajempaa keskustelua, jotta nuoret ymmärtävät monipuolisen ja kasvipainotteisen ruokavalion kasvavan merkityksen sekä ilmaston että terveyden kannalta. Näin voidaan rakentaa perustaa kestävälle ja vastuulliselle ruokakulttuurille tulevaisuudessa, ja edistää myös tietoa suomalaisesta ruokaketjusta.

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

4.5. Vastuullisten valintojen edistäminen on olennaista koko hankintaketjussa. Hankintakriteerit ovat tärkeitä ja niiden tulee ohjata käyttämään kotimaisia ja vähähiilisiä tuotteita. Erityisesti julkisissa hankinnoissa on tärkeätä, että kriteerit ovat aidosti merkittävä osa valintaperustetta ja tukevat näin alan pitkäjänteistä kehitystä.

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

-

Wickström Kristian
ISS Palvelut Oy

Ellik Jasmin
ISS Palvelut Oy